

TỔNG HỢP BIỂN ĐÔNG TUẦN QUA

(từ 30/9 đến 6/10/2013)

- Diễn đàn biển ASEAN lần thứ tư tại Malaysia
- Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình thăm Indonesia, Malaysia
- Philippines xúc tiến xây dựng căn cứ hải quân mới ở Vịnh Oyster
- Philippines kêu gọi Trung Quốc tôn trọng luật pháp ở Biển Đông
- Cựu quan chức Mỹ: Trung Quốc phải chơi theo luật ở Biển Đông
- Đối thoại chính trị, quốc phòng Việt Nam-Mỹ lần 6
- Bộ trưởng hai nước Nhật và Mỹ họp bàn an ninh "2+2"

Động thái của các quốc gia

+ Trung Quốc:

Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình thăm Indonesia. Ngày 2/10, Chủ tịch nước Trung Quốc đã đến Jakarta, bắt đầu chuyến thăm cấp nhà nước Indonesia. **Ngày 3/10**, Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình và Tổng thống Indonesia Susilo Bambang Yudhoyono ra tuyên bố chung tựa đề “Phương hướng Tương lai của đối tác chiến lược toàn diện Trung Quốc-Indonesia” nhấn mạnh Trung Quốc, Indonesia và các nước ASEAN sẽ làm việc với nhau để thực thi đầy đủ và hiệu quả DOC, tăng cường tin cậy lẫn nhau, thúc đẩy hợp tác và duy trì hòa bình, ổn định trên Biển Đông. Hai nhà lãnh đạo nhất trí làm việc để tiến tới mục tiêu sau cùng là thông qua COC, thể theo các nguyên tắc và tinh thần của DOC. Hôm 3/10, **phát biểu trước Quốc hội Indonesia**, ông Tập tuyên bố: “Đối với các bất đồng và tranh chấp giữa Trung Quốc và một số nước Đông Nam Á về chủ quyền lãnh thổ và quyền trên biển, cả hai bên phải luôn duy trì việc

sử dụng các biện pháp hòa bình, giữ gìn đại cục quan hệ song phương và ổn định trong khu vực.” Hôm 4/10, Chủ tịch Trung Quốc rời Indonesia sau khi hai bên đã ký kết **thỏa thuận thương mại, đầu tư** lên tới 28,2 tỷ USD và **một biên bản ghi nhớ** về hợp tác nghề cá.

Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình thăm chính thức Malaysia. Tối 3/10, Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình đã tới Kuala Lumpur, bắt đầu chuyến thăm Malaysia. Ông Tập Cận Bình ngày 4/10 sẽ có cuộc hội đàm với Thủ tướng nước chủ nhà Najib về các vấn đề song phương, khu vực và quốc tế cùng quan tâm trước khi hai nhà lãnh đạo tham dự Hội nghị cấp cao hợp tác kinh tế Malaysia-Trung Quốc. Theo dự kiến, một số thỏa thuận và bản ghi nhớ hợp tác sẽ được ký kết trong chuyến thăm ba ngày này.

+ Philippines:

Philippines xúc tiến xây dựng căn cứ hải quân mới ở Vịnh Oyster. Theo Tư lệnh

Hải quân miền Tây Philippines Joseph Rostum Peña, việc phát triển căn cứ ở Vịnh Oyster, cách quần đảo Trường Sa của Việt Nam khoảng 160km, nằm trong chương trình nâng cấp năng lực hải quân Philippines, bao gồm việc lắp đặt hệ thống ra-đa tại các khu vực chiến lược từ bắc tới nam của tỉnh Palawan hướng ra Biển Đông. Hiện tại, chính quyền

Manila đã giải ngân một khoản ban đầu 500 triệu peso để hoàn thành một số cơ sở hạ tầng chính, gồm một đoạn đường dài 12km nối đất liền với vịnh Oyster. Ông Peña cũng cho biết, sau khi hoàn thành, căn cứ mới sẽ có một cầu cảng mở rộng để chứa ít nhất 4 tàu hải quân lớn.

Philippines sẽ không thảo luận song phương với Trung Quốc về Biển Đông. Phát biểu trong cuộc họp báo hôm 2/10, Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Philippines Raul Hernandez cho hay, nước này vẫn duy trì quan điểm cho rằng cách tốt nhất để giải quyết vấn đề tranh chấp lãnh thổ giữa Manila và Bắc Kinh là thông qua một cơ quan trọng tài quốc tế và hình thành bộ quy tắc ứng xử trên Biển Đông giữa ASEAN và Trung Quốc. Ông Hernandez khẳng định, tranh chấp lãnh thổ Trung-Phi đang được giải quyết thông qua các diễn đàn khác nhau và Manila sẽ không đưa vấn đề Biển Đông ra thảo luận tại cuộc họp song phương với lãnh đạo Trung Quốc, nếu có thu xếp được một cuộc họp như vậy bên lề Hội nghị thượng đỉnh ASEAN.

Philippines kêu gọi Trung Quốc tôn trọng pháp luật ở Biển Đông. Trong bữa tiệc thường niên lần thứ 2 của Hội Mỹ-Philippines ở New

York ngày 2/10, Ngoại trưởng Albert del Rosario nói: “Philippines cam kết thực hiện tất cả những gì có thể để nuôi dưỡng mối quan hệ với Trung Quốc, bất chấp những vấn đề tại Biển Đông. Chúng tôi cho rằng tranh chấp giữa hai bên không phải là tất cả các mối quan hệ giữa Philippines và Trung Quốc”. Nhưng Ngoại trưởng Philippines kêu gọi Trung Quốc hãy đối xử với tất cả các quốc gia, trong đó có Philippines, theo nguyên tắc “tôn trọng bình đẳng và chủ quyền”. Theo ông Del Rosario, “Để được coi là một nhà nước có trách nhiệm, Trung Quốc phải tuân thủ và tôn trọng các quy định của pháp luật”.

Philippines chính thức mở thầu mua tàu chiến mới. Bộ Quốc phòng Philippines ngày 3/10 đã chính thức mở thầu công khai trên mạng gói mua sắm tàu chiến cho hải quân. Khoản tiền dùng để mua hai chiến hạm sẽ được trích từ ngân sách trị giá 1,73 tỷ USD được dành ra theo đạo luật hiện đại hóa lực lượng vũ trang trong 5 năm do Tổng thống Benigno Aquino III ban hành. Thứ trưởng Quốc phòng Philippines Fernando Manalo cho biết các bên dự thầu phải có khả năng bàn giao các khinh hạm này trong vòng 1.460 ngày từ khi mở thư tín dụng và từng hoàn tất dự án tương tự trong 10 năm qua.

+ Mỹ:

Mỹ chưa thể mở rộng hiện diện quân sự ở Philippines. Giới chức Philippines ngày 3/10 cho biết, vòng đàm phán về kế hoạch tăng cường sự hiện diện quân sự của Mỹ tại Philippines đã kết thúc mà vẫn chưa đạt được một thỏa thuận

cuối cùng. Tại cuộc họp báo hôm 3/10 sau vòng đàm phán thứ tư, trưởng đoàn đàm phán Philippines ông Pio Batino cho biết quá trình đàm phán đang trong “giai đoạn quyết định,” khẳng định hai bên đã đạt được những kết quả nhất định song vẫn còn tồn tại một số bất đồng liên quan đến việc xác định các căn cứ quân sự cũng như vị trí triển khai các hệ thống phòng thủ mà Philippines sẽ cho phép Mỹ sử dụng.

Cựu Thứ trưởng Quốc phòng Mỹ: Trung Quốc phải chơi theo luật ở Biển Đông. Trả lời phỏng vấn bên lề một diễn đàn an ninh biển tại Manila hôm 4/10, cựu Thứ trưởng Quốc phòng Mỹ Walter Slocombe nhấn mạnh rằng không ai muốn đối đầu với Trung Quốc về vấn đề tranh chấp lãnh thổ, “Chúng tôi (đồng minh quân sự Philippines và Mỹ) phải tìm cách bảo vệ các lợi ích và chủ quyền của mình một cách hòa bình, theo luật lệ, chứ không phải bằng việc đe dọa sử dụng vũ lực.” Ông Slocombe cũng cảnh báo: “Thật sự đang có nguy cơ một sự cố bùng phát thành nguyên nhân dẫn tới một cuộc xung đột lớn hơn nhiều.”

Mỹ giữ cam kết với châu Á dù chính phủ đóng cửa. Ngày 5/10, Ngoại trưởng Mỹ John Kerry cho biết việc Chính phủ Mỹ phải đóng cửa chỉ là “sự kiện nhất thời” và không làm thay đổi các cam kết của nước này với Châu Á và toàn thế giới. Ngoại trưởng Kerry hiện đóng vai trò đại diện cho Tổng thống Mỹ Barack Obama, người đã hủy chuyến công du châu Á, trong đó có chuyến thăm Bali để tham dự hội nghị cấp cao APEC.

Quan hệ các nước

Đối thoại chính trị, quốc phòng Việt Nam-Mỹ lần 6. Ngày 1/10, tại thủ đô Washington, Thứ trưởng Ngoại giao Việt Nam Hà Kim Ngọc và Quyền Trợ lý Ngoại trưởng Mỹ Tom Kelly đã đồng chủ trì Đối thoại chính trị-an ninh-quốc phòng Việt Nam-Mỹ lần thứ 6. Trên tinh thần quan hệ đối tác mới, tin cậy và cởi mở, hai bên đã trao đổi các biện pháp để cụ thể hóa đối tác toàn diện, tăng cường hợp tác chống phổ biến vũ khí giết người hàng loạt trên bình diện song phương và đa phương, nâng cao năng lực thực thi pháp luật trên biển, mua sắm quốc phòng, hỗ trợ nhân đạo, tìm kiếm cứu nạn.

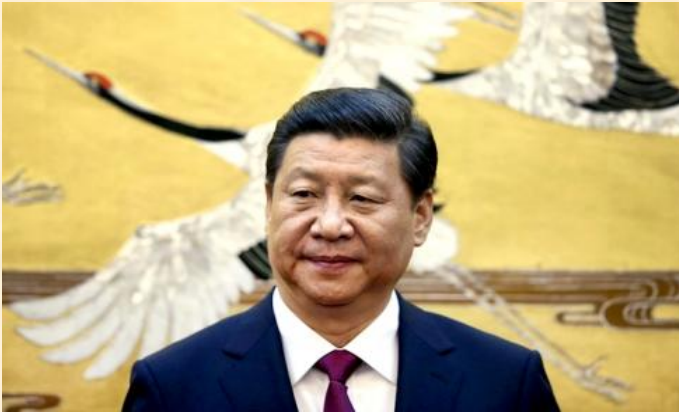
Bộ trưởng hai nước Nhật và Mỹ họp bàn an ninh. Ngày 3/10, tại thủ đô Tokyo của Nhật Bản, các bộ trưởng ngoại giao và quốc phòng nước này đã có cuộc họp về an ninh với bộ trưởng quốc phòng và ngoại giao Mỹ theo cơ chế “2+2”. **Trong tuyên bố chung** đưa ra sau cuộc họp, hai bên đã đồng ý tiến hành xem xét lại đường lối chỉ đạo hợp tác quốc phòng song phương vào cuối năm 2014. Đồng thời hai nước cũng khuyến khích Trung Quốc “đóng vai trò trách nhiệm và xây dựng đối với hòa bình, thịnh

vượng trong khu vực, tuân thủ các chuẩn mực hành xử quốc tế, cũng như cải thiện việc công khai và minh bạch về tăng cường chi phí nhằm hiện đại hóa quân đội nước này.”

Diễn đàn biển ASEAN lần thứ tư. Trong các ngày 1-3/10, Diễn đàn Biển ASEAN (AMF) lần thứ 4 và Diễn đàn Biển ASEAN mở rộng (EAMF) lần thứ 2 đã diễn ra tại Kuala Lumpur, Malaysia. Tham dự hội nghị có các quan chức cao cấp chính phủ, các nhà nghiên cứu và chuyên gia các nước ASEAN, Ban Thư ký ASEAN và các nước đối tác của ASEAN. Tại các diễn đàn AMF-4 và EAMF-2, các đại biểu đã tập trung trao đổi ý kiến về tình hình hợp tác trong lĩnh vực bảo đảm an ninh biển trong các cơ chế hợp tác của ASEAN, giữa ASEAN và các bên đối tác thông qua các khuôn khổ hiện có và thảo luận các định hướng và biện pháp tăng cường phối hợp và hợp tác, cũng như các trọng tâm ưu tiên về hợp tác biển trong thời gian tới.

Trung Quốc-Malaysia nâng cấp lên quan hệ đối tác chiến lược. Trong chuyến thăm Malaysia ngày 4/10, Chủ tịch nước Trung Quốc Tập Cận Bình đã hội đàm với Thủ tướng nước chủ nhà Najib Tun Razak, hai bên nhất trí nâng quan hệ song phương lên cấp quan hệ đối tác chiến lược toàn diện. Tại cuộc hội đàm, hai nhà lãnh đạo đã đánh giá cao những thành tựu đạt được trong quan hệ song phương, trao đổi quan điểm một cách sâu rộng nhằm thúc đẩy quan hệ hai nước một cách toàn diện.

Phân tích và đánh giá

“Trung Quốc đang tấn công quyền rũ ở Đông Nam Á?” của *Teddy Ng*. Bắc Kinh đang sử dụng các cuộc họp quan trọng trong khu vực để khởi động cuộc “tấn công quyền rũ” nhằm vào các nước láng giềng phía Nam. Hai hội nghị quan trọng sắp tới sẽ là cơ hội để Trung Quốc thúc đẩy các mục tiêu ngoại giao rộng lớn hơn, đó là phát triển quan hệ với các nước láng giềng trong bối cảnh Mỹ xoay trục về Châu Á. Bắc Kinh thể hiện sự quan tâm tới khu vực Đông Nam Á, thúc đẩy giao dịch thương mại đồng thời tìm cách giành lợi thế trong các tranh chấp lãnh thổ với láng giềng. Chủ tịch Trung Quốc ông Tập Cận Bình sẽ dự hội nghị APEC và thăm chính thức Indonesia, Malaysia trong tuần này - chuyến công du Đông Nam Á đầu tiên từ khi ông trở thành chủ tịch nước vào tháng 3. Còn vào tuần tới, Thủ tướng Trung Quốc Lý Khắc Cường sẽ tham dự hội nghị thượng đỉnh Đông Á tại Brunei trước khi đi thăm Thái Lan và Việt Nam. Trước hội nghị thượng đỉnh này, ông Lý nói rằng Trung Quốc muốn có giải pháp hòa bình đối với tranh chấp Biển Đông và kêu gọi

mở rộng hoạt động thương mại và đầu tư cơ sở hạ tầng trong khu vực. Theo ông Zhuang Guotu, Giám đốc Trung tâm nghiên cứu Đông Nam Á, Đại học Hạ Môn, tranh chấp lãnh thổ ở Biển Đông sẽ không chi phối hai cuộc họp này bởi Trung Quốc và ASEAN đã tổ chức thảo luận về COC tại Tô Châu tháng trước: “Các quốc gia ASEAN đã đạt được một số đồng thuận về COC. Tranh chấp lãnh thổ ở Biển Đông sẽ không phải là trọng tâm chính của cuộc họp như năm ngoái mặc dù các bên khác có thể sẽ nêu vấn đề này ra trước hội nghị.” Có thể thấy rõ các động thái ngoại giao của Trung Quốc diễn ra trong bối cảnh yếu sách chủ quyền phi lý của Bắc Kinh ở Biển Đông đang vấp phải sự phản đối mạnh mẽ.

“Philippines dồn sức vào vụ kiện Trung Quốc ở Biển Đông” của *Greg Torode*. Bất chấp áp lực ngày càng lớn từ phía Bắc Kinh, Philippines đã tập hợp được một đội ngũ pháp lý quốc tế xuất sắc để tiến hành vụ kiện chưa từng có tại Tòa trọng tài Quốc tế về Luật Biển. Theo các chuyên gia, cho dù có kết quả hay không, vụ việc sẽ mang một sức nặng đáng kể về mặt đạo đức và chính trị. Philippines đã đầu tư “tâm sức chính trị vào nước cờ pháp lý này và họ muốn đảm bảo thành công với bất kỳ giá nào,” học giả nghiên cứu an ninh Ian Storey tại Viện Nghiên cứu Đông Nam Á, Singapore cho biết. “Nếu Philippines không đệ trình nhiều bằng chứng thuyết phục thì sẽ rất khó khăn trong cuộc tranh

chấp với Trung Quốc. Bắc Kinh sẽ tiếp tục theo đuổi yêu sách chủ quyền, thậm chí quả quyết hơn những năm qua.” Đội ngũ pháp lý của Manila đang chuẩn bị các lập luận rằng yêu sách đường 9 đoạn là vô căn cứ theo Luật Biển, đồng thời họ cũng tìm cách làm rõ giới hạn lãnh thổ theo luật định những bãi cạn, bãi đá ngầm như bãi Scarborough. Đứng đầu đội ngũ này là luật sư Paul Reichler đến từ Washington. Các chuyên gia pháp lý độc lập đã đánh giá đội ngũ này là “xuất sắc” với những kinh nghiệm phong phú về Luật Biển. Chuyên gia về biển Clive Schofield cho rằng, việc Ủy ban Trọng tài Quốc tế yêu cầu Philippines cung cấp các lập luận cho vụ việc có thể là sự thuận lợi. “Nếu tôi ngồi vào vị trí của Philippines hiện tại, tôi sẽ hạnh phúc hơn là ở vị trí của Trung Quốc”. Vị giáo sư của Đại học Wollongong, Australia này đã mô tả tổ trọng tài là “không thể chê trách. Họ là những người khó bị tác động bởi các vấn đề chính trị.”

“Biển Đông và vai trò của Mỹ” của *Walter Lohman*. Ngoại trưởng John Kerry sẽ thay thế tổng thống Obama tham dự cuộc họp với các nhà lãnh đạo ASEAN trong thời gian tới, và tại đây ông phải đưa ra một lập trường cứng rắn giống như những gì mà cựu Ngoại trưởng

Clinton đã tuyên bố tại Hà Nội năm 2010. Không chỉ vậy, Chính quyền Obama phải có những bước đi quyết liệt hơn. Thay vì chờ đợi những lời khuyên thận trọng của ASEAN về cách thức để duy trì mối quan hệ với Trung Quốc, Mỹ phải thúc đẩy ASEAN có lập trường cứng rắn hơn, cụ thể đó là ủng hộ vụ kiện của Philippines. Thay vì tiến hành các cuộc tập trận mang tính hình thức giữa các nước ASEAN với Mỹ, Trung Quốc, Mỹ cần gây sức ép để ASEAN không tổ chức các cuộc diễn tập quân sự cùng Trung Quốc cho đến khi Trung Quốc có thái độ thực sự nghiêm túc trong việc giải quyết tranh chấp Biển Đông. Một bộ quy tắc ứng xử chỉ có thể trở thành hiện thực nếu ASEAN không để Trung Quốc tìm cách vừa hợp tác với ASEAN, vừa duy trì lập trường bành trướng. Mỹ có thể giúp ASEAN thực hiện thành công điều này bằng cách tác động vào nội bộ các nước ASEAN. Tuy nhiên, vẫn còn những vấn đề tồn tại: lợi ích của Mỹ tại khu vực, sự trỗi dậy của Trung Quốc, mong muốn của ASEAN đối với sự hiện diện lâu dài của Mỹ - và sự chia rẽ trong ASEAN. Mỹ cần xem xét nghiêm túc các vấn đề này để có thể bảo đảm cho lợi ích quốc gia của mình.

“Trung Quốc đang cao tay hơn ASEAN?” của *Ian Storey*. Tranh chấp Biển Đông luôn được bàn thảo mỗi khi các nhà lãnh đạo Châu Á gặp mặt, tuy nhiên có thể tại Hội nghị Thượng đỉnh Đông Á sắp tới tại Brunei, vấn đề Biển Đông sẽ không phải là một trong các chương trình nghị sự chính. Đó là bởi Bắc Kinh đã rất khéo léo sử dụng chiến thuật ngoại giao “gây sức ép” và

đánh lạc hướng các nước ASEAN. Từ khi nhà lãnh đạo mới của Trung Quốc - ông Tập Cận Bình - lên cầm quyền vào năm ngoái, Bắc Kinh đã có những động thái cứng rắn trong vấn đề tranh chấp lãnh thổ: Trong khi Trung Quốc nói rằng nước này cam kết “phát triển hòa bình”, tuy nhiên sẽ không thỏa hiệp về “các lợi ích cốt lõi.” Trung Quốc sẽ có thái độ cứng rắn đối với các nước đang có tranh chấp khác. Và Trung Quốc đã làm đúng như những gì họ nói. Vào tháng 1, khi Philippines đơn phương đưa yêu sách biển của Trung Quốc ra tòa trọng tài, Bắc Kinh đã từ chối thẳng thừng khả năng tham gia vào vụ kiện, cho rằng cơ quan giải quyết tranh chấp theo Luật Biển không có thẩm quyền để tiếp nhận vụ kiện này. Kể từ khi vụ việc xảy ra, Bắc Kinh đã trừng phạt Manila bằng cách tăng cường các cuộc tuần tra hải quân và bán quân sự xung quanh các đảo nằm trong vùng EEZ 200 hải lý của Philippines và quấy nhiễu tàu cá Philippines. Vào tháng 8, nước này đã hủy lời mời Tổng thống Philippines Benigno Aquino tham dự hội chợ thương mại tại Nam Ninh với vai trò khách mời danh dự. Cùng với thái độ cương quyết không thỏa hiệp về “lợi ích cốt lõi” tại Biển Đông, Trung Quốc gần đây đã có một thắng lợi ngoại giao trước ASEAN. Nước này kêu gọi các bên tranh chấp đồng thuận về các quy tắc của bộ quy tắc ứng xử, và vào ngày 14-15/9, các quan chức ASEAN và Trung Quốc đã họp tại Tô Châu, Trung Quốc để bắt đầu các cuộc đàm phán. Trong một bước đi chiến thuật nhằm để cải thiện quan hệ với các nước Đông Nam Á, vào tháng 4 giới lãnh đạo mới của Trung Quốc đã bật đèn xanh cho các

cuộc tham vấn – tuy vậy đây không phải là các cuộc đàm phán – về bộ quy tắc ứng xử. Cuộc họp 2 ngày tại Tô Châu được ca ngợi như là một bước đột phá quan trọng, một phần bởi ASEAN và Trung Quốc về cơ bản đã đồng thuận việc thiết lập một đường dây nóng về tìm kiếm và cứu nạn. Các cuộc đàm phán này được coi là dấu hiệu đáng mừng bởi nó đã cải thiện được uy tín của ASEAN trong vai trò là người quản lý các điểm nóng khu vực. Tuy nhiên, trong thực tế, Trung Quốc dường như đang chiếm ưu thế trước ASEAN và đã thành công trong việc làm chậm tốc độ của các cuộc đàm phán. Quan trọng hơn, các cuộc đàm phán này khó có khả năng xoa dịu căng thẳng tại Biển Đông. Khi mà Trung Quốc đang ngày càng lớn mạnh và tự tin hơn về bản thân, không có lý do gì để họ ký vào một bộ quy tắc ứng xử ràng buộc với sức nặng nhất định, bởi một bộ quy tắc như vậy có thể hạn chế các hoạt động của Trung Quốc tại vùng biển mà nước này cho rằng “thực tế lịch sử” sẽ quyết định tất cả.

“Để hiểu rõ hơn về căng thẳng Trung-Phi” của *Carl Thayer*. Một tháng đã qua kể từ khi Philippines lên tiếng về vụ việc xảy ra ở Bãi cạn Scarborough, tuy nhiên không có thêm thông tin nào được đưa ra. Philippines phải cung cấp các

chi tiết cụ thể hơn để chứng minh Trung Quốc đã vi phạm DOC 2002 qua việc nước này đã đặt các khối bê tông tại Bãi cạn Scarborough để xây dựng cơ sở hạ tầng. Vẫn còn nhiều điểm nghi vấn xung quanh vụ việc này. Liệu có bức ảnh nào rõ ràng hơn để chúng ta biết được rằng các khối bê tông này không phải là đá, như những gì mà Trung Quốc nói hay không? Tại sao những bức ảnh này lại chưa được công bố? Những khối bê tông này được đưa đến Bãi cạn Scarborough vào thời điểm nào? Theo một số nhà phân tích, nếu như các khối bê tông này được xây dựng mà không có sự chuẩn bị trước, thì cơ sở nào để nói rằng đây là nền tảng cho các cơ sở hạ tầng trong tương lai? Trung Quốc cũng rất khôn khéo trong việc bác bỏ cáo buộc của Philippines. Cụ thể, Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Hồng Lỗi khi trả lời câu hỏi liên quan đến vấn đề này đã nói: “Những điều Philippines nói là không chính xác”. Một nhà phân tích an ninh khu vực cho rằng các khối bê tông này được những ngư dân Trung Quốc sử dụng như đồ dẫn (vật nặng để giữ cho tàu, thuyền thăng bằng khi không có hàng), và sẽ được bỏ đi khi họ tới khu vực đánh cá tại Bãi cạn Scarborough. Nếu điều này là đúng, thì các khối bê tông này sẽ trở thành vấn đề về môi trường chứ không phải an ninh. Trung Quốc, nước đang có quyền kiểm soát thực tế Bãi cạn Scarborough, nên mời các cơ quan thông tấn và các chuyên gia biển tới thăm Bãi cạn Scarborough và đưa ra các nhận xét của riêng họ./.

Thực hiện: Đinh Tuấn Anh

Vũ Quang Tiệp